

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

ANY III

PUGNA PRO PATRIA

NUM. 110.

LA CATALUNYA QUE VOLEM. — «Lliure, ni dominada, ni dominadora y respectada de les regions germanas. — Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa, terra y pochs, actius y inteligents. — Ennoblida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys. — Las universitats y escolas tornadas a son esser: obrador d' avensos de la ciència y planter de filosofes y juristas. A fora la ensopida rutina. — Inanimament unida á la vella Catalunya, gloriosa en sa historia y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant. — Repoblatas las montanyas per grans boscos, tressant pels singles reliquias els monuments enrunats o antichs y alsarne d' un art fill llegítim del antich criat en els avensos actuals. Voltar les vellas poblacions històriques de populoses y amplias ciutats modernes — Ports oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tractes d' una nació seria; veure al potestar ab afany de ser estimat y útil á la Patria y al obrer intervinde en e tenirho tenim lo precís: Força, riquesa y inteligença. Reprimim el vici del egoisme y exaltém la virtud que á cap ens manca: L' amor á la Patria.» — LLUIS DOMÈNECH Y MUNTANER

PREUS DE SUSCRIPCIO

Tortosa al mes.	0 50
Fora semestre.	3'00

DIRECCIÓN Y REDACCIÓN

Carrer del Parque, N.º 8.

Tortosa 11 Febrer de 1905.

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenuts dels articles firmats ó copiats.

SANTORAL

Diumenge 12, Sta. Eularia vg. y mr. — Dilluns 13, Sts. Benigne mr. y Sta. Catalina de Rizzis vg. — Dimarts 14, St. Valentí pbre. y Sant Joan B. de la Concepció. — dimecres 15 Sts. Faustino pbre. y Jovita diac. germans mrs. — Dijous 16, Sts. Onèsim b. y Juliá mrs. — Divendres 17, Sts. Policeroni b. y Rómulo mrs. — Disapte 18, St. Simeó b. y mr. y la beata Cristiana vg.

Ressurrexit

Tortosa se despieta. Lo cant dels poetes que salmejan la Patria y 'ls dols efluvi de las cansons de la terra li han arribat al cor. Grat sia a Deu que la hora venturosa ha arribat. Los poetes despenjan sas lyras y 'ls historiayres remouen la pols dels pergamins. Y no podia ser menos; Tortosa que 's tot poesia, son rius, son cel, sas encontrades, sas madronas, Tortosa que te un passat gloriós, ab mil gestas heroycas, Tortosa que ha bressolat homens de cor noble y de pensa meritissima havia de respondre al crit de »Aleluia» que ressona per tot Catalunya. Que hermosa ets perla del Ebre, afinada per ses aiguas vidriadas, recolzada com vistosa sultana sobre son llit. Que hermosa ets, preuada espartana, cenyit ton front de lloret, semblant a un noble guerrer guardant, empunyant escut y llansa, lo cansell de Catalunya. Pro mes hermosa serás encare si llansant al vent los rinxos de tas trenas, tornes a pendie la lyra catalana, si enfiltes en lo pit de tots fills l'amor a Catalunya de que tu 'n guardes las claus, si bressolejas als teus infants entonant las cansons que aprenegueres de tots passats, si 'ls hi explicas ta nai xensa, tots amors, ton maridatje y tota ta historia pera quels serveixi d'estel en lo camí, que han d' emprendre. No enmanllevis res que tot lo propi te escau, llengua y costums

Que hermosa serás, allavors, ton cel será mes blau, los estels que voltan ton front lluirán més, lo riu que besa tots peus saltará de content y

'ls pobles al veuret tan hermosa te saludarán. Salve.

J. RODON.

L' obra del excursionisme

A continuació reinsertem alguns fragments del notable discurs fet al «Centre Escursionista» de Barcelona, per el seu president Céssar Angust Torras, pera que 's vegi quanta importància té en el desvetllament y la cultura d' un poble l' obra del excursionisme, que tant ha contribuit al moviment regionalista.

«L' excursionisme no s' ha concretat purament a recórrer Catalunya pel patriòtic anel de copérixerla y conexentla estimarla, sinó que, vanguardia d' un moviment científic y literari, històric y artístic, ha iniciat la marxa de molts importants estudis, ha desbrossat camins pera interessants investigacions, ab tal de que vinguessin altres després, posseits de noble emulació, profonds coneixements o voluntat decidida, a arrodonir la tasca pel excursionisme escomesa.

L' interesant estudi de nostre folk-lore; el recull de cansons populars, penetrades tan prompte d' un fons de rústega poesia cóm de accents virils y énergies, intenció maliciosa ó ingénua simplicitat; tonades melódiques plenes de tendresa y poesia, salpicades de notes energiques y brilladores; l' arrepléc de candoroses rondalles, tradicions curioses, lletones, refrans, dites, acudits y prejuidicis supersticiosos del poble, ha constituit un dels temes en que s' ha interessat de debò nostra institució excursionista. En publicacions, notables conferéncies y audicions musicals s' ha remarcat aquest lloable interès. Els socis delegats en les diverses encontrades han contribuit en alt grau, ab els reculls fets sobre 'l terrer, a fer acreixer l' atenció y el gust envrés aquets estudis que representen l' esbrinament dels secrets antics de l' ànima y espiritu de nostra poble.

No s' ha quedat enrera tampoc l' excursionisme en el treball minuciós y delicat de deprivació de la nostra llengua y son perfeccionament, ja

estudiant, en lluïdes conferéncies, els poètes y escriptors que usaren nostra parla en les passades centúries, ja per la pràctica de distins cursos grammaticals, ja recollint, en les variades comarques corregudes, de pla y montanya, locucions y mots interessants, alguns no prou coneguts y altres considerats en desús y fins arcaics en la nostra cosmopolisada Barcelona.

Els treballs geogràfics y topogràfics, l' estudi de les qualitats naturals del terrer, geologia, botànica, mineralogia y altres notables branques científiques no han restat pas a rerassaga, y es de notar tot quant s' ha fet en aquest sentit. Les més alteroses montanyes de nostra terra, els cims enasprats que no véuen may fós llur mantell de neu, els pics enterços que rara volta trepitja 'l peu del home, han sigut escalats y sorpresos, a voltes en plena hivernada, y les abruptes y misterioses valls encongides o arracerades en els replêcs de les gengantésques gropades, amagant tressors d' incomparable belleza, fonts de riquesa inagotable, han sigut sobtades també en llur misteriós quietisme.

Inventariat seguidament per mèdi dels relats de les excursions y de les més detallades monografies, per elles promugudes, el capdal de tot lo més interessant en arqueologia escampat en pobles y en iglésies, se posa un aturador a la desfeta, a voltes inconscient, a voltes cobdiosa, dels posseidors d' antigalles, y un fré poderós als negociants especuladors que, esplotant l' inconsciència o la bona fé, mercadejaven per prêus irrisoris objectes d' indisputable mérit, baratant històriques y venerables imatges, qualificades perversament de velles y ròniques y a voltes d' irreverents, per altres, molt sovint de cartró pedra, fêtes a motlló, sense expressió mística ni caracter religiós, si bé carregades de colors llampants y fortes daurats en les vestimentes; baratant pintures apreciables y valiosos retaules per enfarregats altars recoberts y farcits de totxa ornametació y molt pa de daurat, y axí pel metex estil antics tapissos, terns d' altar y objectes preuats del culte.

També 'ls estudis històrics déuen sa part de impuls y desvetllament a l' obra esbrossadora del excursionis-

me, essent de notori interès els treballs efectuats en tal sentit en conferencies, memòries y monografies.

En vetllar y gestionar pera la conservació y reparació dels antics monuments històrics ha treballat ab ferma empenta, ab vera constància y desinterès l' excursionisme. ¡Quantes voltes nostre Centre y ses associacions precursores han alsat la véu en bé de monuments apreciables, amenassant esfondrarse o desapareixer, advocant per llur conservació o restauració! La Catedral vella de Lléida; el claustre de Bellpuig; l' històric cenobi de les Avellanes; Scala Dei; el castell de Cardona, d' interessants recorts, romànica iglesia de grans proporcions y belles ratlles arquitectòniques, ab abandonades riques sepultures, desfigurada y convertida en quartel y magatzém de queviures, pròxim avuy a esser abandonat pel ram de guerra; les preuades despulles del monestir de Sant Pere de Roda, vergonya d' antics senyors que devien haver posat més d' amor y voluntat a recorts preuats de llur ilustres passats; Sant Jaume de Frontanyá; el monestir de Sant Pere de Camprodón, l' absida de la Parroquial de Tivissa y tants d'altres monuments tal volta més modestos, emperò no ménys interessants; iglésies romàniques, restos d' antics castells y morades senyorials, vestigis de passades generacions, recòrt viuent de senyalades gestes històriques.

Ja hem vist la tasca que ha anat eccecutant l' excursionisme: aqueste son ses brillants eccectòries. De toutes elles es la més valiosa y la més patriòtica, séns dubte, la d' haver infundit per tot Catalunya l' esperit practic de dexondiment, promovent, tal com he dit, el fervor pera la conservació de tot lo bò y lo bell, resultant del patrimoni dels nostres passats, fomentant son estudi y el de les bellésses naturals, tresor riquíssim ab que Deu ha afavorit el nostre terrer; afalant l' interès dels pobles, preparant de primer y enrobustint després l' anel justissim d' aspiracions de renaxensa fundades en el próprio voler, en la justa pretenció de cuidar de lo nostre, millorant ab el coneixement del passat y solidant amb noves lligades d' avéns y progrés,

cientific y practic, intelectual y artístic, moral y utilitari; estrayent del cor de les nostres montanyes la saba vivificadora, l' empelt de robustesa, el germe no estingit encare de nissa ga, y portant en cambi, a les reconques més apartades de la terra catalana, el baf reviscolador surgit alterosament de les cendres esventades de la nostra història, purificat per un esperit amplí de cultura moderna, tonisat per un simpatic, escayent, colorit de casa.

Les idees d'un ric

A través de la prosa de la prensa patriota l'Espanya d'avui havia contemplat als Estats Units y l's havia vist tal com los hi havian mostrat: poble de comerciants envilits pel Deu diners, no veient mes que l'fi utilitari de les coses, explotant al semejant en profit propi y extrany per complert á tot lo que signifiqués ideal enlairat.

Mes felisment no es aixis. Lo que estudia la vida yanki sense prejudicis, ab intenció de rendir-se á la veritat ha de confessar la falsia de la prensa de gran circulació y comprehendre lo perquè de certes derrotes. No es la meva intenció donar avuyá coneixer en tota sa gran complexitat l'anima yanki, lo que probaria la veritat de les meves afirmacions, sino mostrar á mos lectors com pensa un d'aquells *mercadifles*, un millonari. En A. Carnegie, lo rey del acer, encara que a molts espanyols els sembla raro que un ric pensi y tingui ideas.

En Andrreu Carnegie no es americà per naixensa. Son poble natal es Dumferline (Escocia) y encara que no sembla haberli d'estar gaire agrabit donç en va haber de sortir molt petit y en complert estat de pobresa, ell sent intensament l'amor á la patria y aquest amor transparenta l'à travéss de sos escrits.

«Oh Escocia, exclama en un de sos articles, terra meva, lo teu fill desterrati retorna ab tals sentiments d'amor envers tu com cap home los haigis sentit. Yo dono gracies á Deu d'haberme fet naixer escosés perque jo no hauria estat tan content de naixer en un altre país.»

Y mes avall despues d'haber descris les emocions que experimenta al retonar per primera vegada á sa terra escriu:

Rousseau desitjava sortir d'aquel mon als acorts de la musica. Si jo pugues triar en semejant materia demanaria que la campana de l'església del poble m'acompanyés á les portes de l'eternitat parlantme de una vida pasada y invitantme á dormir ab tranquilitat mon darrer somni.

Mes sison cor no podía pas ser ingrat ab sa terra nadiua, y podía deixar d'estimar á sa patria d'adopcio, á la que la fet home y l'ha fet poderós? De cap de les maneres y per aixó un des sos primers llibres, lo primer que realment mereix lo nom d'et, á America esta dedicat y es

tot ell un himne á sus grandesas, una plegaria per sa felicitat.

Lo llibre se titula «Triumphant Democracy» y es la síntesis de la major part de les idees d'En Carnegie principalment en la part politica.

La tercera de sus grans afecions es la familia, com no podia menos de succeir en un home de tan gran cor y al que la cruel lluita per la vida ha fet veure tantes miserias. Al seu castell de Skibo en quina torre ondeja una bandera, americana d'un costat, anglesa del altre, com simbolisan les dos pàtries del millonari, viu la major part del temps al costat de sa muller y de sa unica filla lo verdader rey de la casa per qui sen un carinyo boig.

A sa mare, morta ja, la idolatraba en Carnegie de tal modo, que mentres ella ya viure no va voler casarse pera no haber de fer lloc á una altra dona en son cor que ell necessitaba sincer pera la que anomenava *mon angel guardiá y la meva santa*.

Filantrópico per naturalesa, ha fet lo be ab abundor, mes esperit pratic sols ajuda al que vol ajularse donq te per maxima que l'que dona cent dollars á un pobre, faria millor de tirarne norantanou al mar.

Mes no es lo meu proposit fer una biografia sino donar á coneixer sus idees y ab això poso punt á n' aquest article, que servirà com d'introducció als següents.

J. M. TALADA.
Janer - 1905.

Lo banc del si no fos

Al meu amic mossen Manel Domingo
Saxantre de la Seu.

Hi ha un banc al clós de la Seu, de fusta tota querada, banda avall l'alta màjó, allà dellá la pilastra que té la trona en que dihuem la Epistola cantada y prediquen los sarmons quan bi ha alguna gran diada; es lo banc del si no fos.

Si aneu à missa màjó y pegueu una mirada al banc que us hay dit, fiseus, arpareu quanta calva, de formatges sembla un munt guarnits de vapé de plata (y ara vostès me perdonen si hay fet mala comparansa.)

Los amos d'aquells formatges, die, d'aquells caps, ja m'erraba, quan la missa s'ha acabat y havent la Salve resada a la Verge de la Cinta nostra Mare venerada, surten poc á poc als claustros y allí peten la xarrada. Parém conte en lo que dihuem perque de l'anrahonada traurém lo di si no fos.

Parém conte en lo que dihuem perque de l'anrahonada traurém lo di si no fos al banc de fusta querada.

La radera coixa ó vella, lo ditxo ben clà que ho canta, per n'aixó radé de tots surt Rafelet de la Santa, va espayet pues ja se'n vá á la ralla dels noranta.

—Deu mos dé bon dia á tots, diu als de la camarada, ¿Ximet me vols fe'l favor d'allargarme la pataca?

—Vaiga l'aruga, diu Ximo, ja 't die jo que farás casa, yas, yas la pataca, 'm sembla que curto sempre t'acassa.

—Es la nora —Gracies Ximo. Te'n dec un.

—Vaya una gracia.

Si contesa tots los uns y cad' un fos una fava, dels pitos que 'm deus podría ben rebé passa una casa lo menos mitj any, lo menos y 'm quedo curt.

—Vaiga, vaiga, y que acomisats asteu, sembleu lo gat y la rata.

—Com está Sisquet de Pelos?

—M'ha dit Manel de Marranya que 'ls metjes l'han rebusnat, no tenen cap confiansa d'adobarlo.

—Probe Quicó.

Tan campexano qu'anava.

—Xeic, també d'anys ne té un munt,

—Güay, l'any de la barrancada va ferne cinquanta tres, veigues trau lo conte ara.

—Fent lo conte de la vella...

just... si no l'hay arrada vuitanta dos cumplits, veigues si n'ha fet d'acaminada,

—¿Y tu Cinto, com estás?

Mes templat que una dolsaina si no fos que aquí als rinyons hi tinc una dolorada que 'm fa ben bé la fumeta.

—Amigo, que hi vels fè, aguanta.

—Miquel asta fumadot.

—¿Qui jo? Ja te l'han pegada

May hay astat mes templat.

Si no fos qu'aquesta cama

Me s'arrunsa y m'se queda dos dits mes curta que l'atra, t'asseguro que anirfa ben arreu á la muntanya

—¿Y á Felipet no'l veieu que campexano s'aguanta?

—Be li pots dí, be, gran mal sent caga niu de la casa.

—A quants estás Felipet?

—Ja pessigant los vuitanta

—Ja pots astarne content

—Sí, gracies á Deu, de massa y si no fos que de nit

tinc així com á migranya y este bràs, quan té da ploure o fe vent ja meu senyala, manets meus vos asseguro

que á salut ningú 'm guanyaba.

—Han sentit? Tots sants y bons, tots tenen salut amanta

y si no fos este bràs, si no fos la dolorada,

si no fos lo mal de cap,

si no fos que no té gana,

si no fos qu'ara al clatell

hi té una granillona,

si no fos qu'un astá curro,

si no fos la cama cranca, ben bé puc assegurar

que ningú de bona gana

s'hi astaria assentat

mientras la missa cantada

al banc del clós de la Seu

que té tanta anomenada,

al banquet del si no fos

que'és tot de fusta querada.

JOAN MOREIRA. Obrer.

Tortosa Febrer 1905.

La vida de relació

Cada familia es com un sistema astronòmic en que el pare es el centre.

Cada empresa industrial o política, n'es un altre qual centre es l'amo o el gerent o l'inspirador.

Les famílies y les empreses no son pas sistemes atslats sino que entre elles hi ha influencies de parentesc, de veïnat, de negoci, de amistad, de comunitat de fi.

L'influencia d'un home s'estén arreu, arreu y no te mes límits que 'ls de la propia capacitat: del cumpliment d'aquesta mena de obligacions se'n diu caritat.

La caritat te els brassos amples y abrassa totes les famílies, tots els pobles, tota la humanitat, aquest mon y l' altre mon.

Y l'home mes gran serà, no pas el mes valent, ni el mes ric, ni el mes sabi; sino qui tinga mes caritat, qui tinga el cor mes ample y la estimació mes dilatada.

Qui cerca exclusivament sa propia comoditat, es egoista.

Qui 's tanca exclusivament dins sa familia es egoista.

Que no veu mes negocis ni interessos que els de la seva empresa, es egoista.

Qui sap que un germà patex y ell no patex, es egoista.

Qui sap que el cassino pot fer una obra bona y 's queda a casa, es egoista.

Qui pot ser, ab profit pels altres, alcalde ó jutge ó concejal y no vol serho, es egoista.

Qui pot ser útil á cent y no més ho es á cinquanta, es egoista.

No ns hem pas de conformar ab organizar una familia ó un negoci: axò te poc mérit, perque les afecions naturals, la necessitat y fins l'amor propi ens hi porten.

Tenim de sembrar amor per tot arreu, al poble, al cassino, al café, a la visita, fins al carrer, entre 'ls parents, amics, veïns y coneguts.

Fins pels que son completament forasters, fins pels difunts, fins als sants y àngels podem ab profit preggar.

Y que l'amor á Deu vinga á ser com el fornal de tot aquest esclat de caritat!

NOTICIAS

La Revista literaria «Catalunya» tan estimada de tots los amadors de las letras catalanas al entrar al tercer any de sa publicació se ha convertit en quinzenal surtin los días 15 y 30 de cada mes, forman un volum cos de 64 planes, molt ben imprentes, y gravats intercalats reproduint obres d'art antic ó dibuixos notables de Llimona, Graner, Vancells, Gali, Gual, Montanyola, Pasqual etz.

La portada es lo unic que desdiu de la serietat y bon gust de la revista. N'obstant la recomanem als nostres llegidós.

Lo preu de suscripció altament

económie, la fá assequible á tots ja que 's sols de 12 ptas. anyals.

Ha sigut denunciat el darrer número de nostre colega «La Tralla», pels grabats que porta en primera y darrera planes. La policia per ordre del jutjat estigué á l' impremta y redacció. recullint els motllos.

Sentim el contratemps y desitjém sortir en be de l' ensopageda.

Ab la desgraciada divisió en provincias del territori Català varen naixer les diputacions provincials quina vida raquítica vé á cada moment possan de manifest lo dessacert de aytal divisió;

Ens surgereixen aqueixes ratlles l' estat misero y pobre de la nostra Diputació, que segons llegim, no va poguer fé la funció de las candeles porque el ceré no va voler fiarli l' import d' elles que pujaba 12 ptas.

Francament, creyem que ja que '1 Gobern no las vol disoldra, lo milló seria que los diputats sen tornesin á casá y no tindrian que corre aqueixos papés tan.... airoosos.

Avem rebut una atenta comunicació fennos á sabé que ha quedat constituïda en aqueixa ciutat una Junta local de la "Liga Marítima Espanya", acompañán una llista dels individuos que la forman com també un número del B. O. de dita Liga.

Agraits quedém á la atenció y manin si podém serlos utils, mes á Tortosa desgraciadament ja no 'ns quedan mes ports que los de Beceit, ni mes barcos que los de devall del cor de la Capella de Mitjamí.

El nostre colega local *El Diario de Tortosa* reproduix (li agrahim) el solt que publicavem en lo darrer número

referent á la *Tortosa petrificada* y á continuació publica un altre solt referent á que Tortosa està fuera del concierto per quant totes las comarcas de Catalunya han quedat mes ó menos ateses per la Comisió encarregada de proposá el plan de ferro-carrils secundaris menys la nostra, cosa que francament no mos ha sorprès ja que recordém que quant se reuniren los Alcaldes de tot Catalunya el nostre estava ocupadíssim y no hi vá poder assistir.

Els Debates també se ocupa del mateix abandono en que estém tan en eixe com en altres asuntos y no es queda enradera tampoc *El Eco de la Fusión* mes tot es inutil, los ciutadans dormen.

Molt sentim l' abandono y l' olvit en que se ns té pero mes sentim el que tenim vehins que no dormen com nosaltres y van tiran l' aigua al seu moli ab greudany pera natros. Vegis en proba d'això com l'unic ferrocarril que's proponeva mes prop nostre es pera tallarnos la corren comercial que tenim ab lo baix Aragó projectán al efecte un ferro-carril que la Comisió anomena adicional que surtin de Gandesa vaixi á Ascó ab un recorregut sots de 30 Kilòmetres y nosaltres y particularmen aquella célebre Junta de Defensa dormin y badán. El primé dia 'ns pendrà l' Ebro y per això nosaltres continuarem tan tranquil, porque lo únic que pera aquí preocupa es la caixa de casa la Ciutat y anár cobran consums y repartos.

L' Ajuntament á mes de tenir mal conservats los camins del terme, pera quins es poc menos que impossible als propietaris transportari adopsi y treure els fruits de sus fincas, té ademés desculpada la guarderia rural, quina está confiada á uns quants guardas, que la "Unió Agrícola", á sus expensas sosté, quins no podan dat lo molt extens que 's el terme, vigilá las propietats, resultán que tots los días son atropelladas havent tocant serho ultímanen, la casa-torre que prop de Mitjamí te el nostre amic En Antoni Faura en la que segons sembla els visitants baren xalari á tutiplé rompen tot quant tingueren per convenient.

El Sr. President de la Lliga Regionalista de Barcelona, en aten ofici ens comunica la llista de noms y carreus dels individuos que componen la Junta ultimamente nombrada y son: President Albert Rius i Soler, Vis-presidents Raymond Abadal y Francesch Cambó, Tesorer Joseph Pardo, Secretari Pere Rahola y Vocals Joan Blandi, J. Beltran y Munitu M. Castañeda, Ll. Duran y Ventosa, C. de Fortuny, J. M. Mas y Cuadras, Cebria, B. M. Pla, E. Prat de la Riba, F. Puig y Alfonso, J. Pujol Xicoy, J. Ribas y Serra, Salvador Roca, F. de Segarra, J. Serra y Dachs, Sebastià Torres y Miquel Valls.

No havem pugut tenir la satisfacció desde que surt a llum el nostre Setmanari de podé lográ que 's publiqués un sol número en el que no hi hagués la mar de lapsus (que per supost ningú en té la culpa) y per no perdre la costum la setmana passada vá desapareix tota una línia ó vers á la poesía nomenada "Terapia," que tenia de seguir després de la ratlla que deya *Tamptació* y era:

De las sevas fetxorias quina falta feya que quedés sense sentir la oració.

Pera el dia 26 del que som la Junta del Centre Excursioniste te projectada una vetllada que dedicarà al poeta espanyol En Miquel Cervantes com á recort de la aparició de la obra deguda á sou gran s'ngeni nomenada el *Quijote* que se edità tres cens anys enrera, desde quina data son á mils las edicions que han vingut fentse en tots los idiomas dels pobles civilissats.

Diumenge cridavan l'atenció dels que tranzitaven pel passeig de Gracia de Barcelona cinc o sis cotxes ocupats per nens de poca edat que portaven la típica barretina vermella. Eran deixeples de l' escola catalana de mossen Cinto fundada pel Foment Autonomista Català, y venian d'un bateig a que foren generosament convidats per un entusiasta catalanista protector de l' Escola, que 's obsequiá ab un refresc, costejant els cotxes ab que feren la passejada esmen-

tada. Els petits catalanistas, agratis y plens d' alegría, cantaren algunes cançons catalanas y un d'ells endressà un parlament als pares y padrius, fent remarcar que així com el sacerdot els havia imposat l' obligació d'ensenyar la Doctrina cristiana a la seva filla, ells els li demanaven que al mateix temps li ensenyessin la doctrina catalanista pel bé y prosperitat de nostra estimada Catalunya.

El dia 15 comença el temps de veda la que el Sindicat de Cassadó té el propòsit de que resulte una veritat aqueix any, aquin fi ha pres ja alguns acorts que tan afecten als socis sindicats com als cassadó ratones.

LA VEU DE LA COMARCA té el propòsit de rendir homenatge al autor del *Quijote* per haver cumplert en lo mes de Jener que acaba de finir, trescents anys de l' aparició en la estampa de la mes gran obra de la literatura castellana, dedicant-li un número extraordinari.

Los castellans y centralistes han deixat passá la data, sense fé res mes que projectes que com sempre esperan seran subvencionats per los fondos comunals, mes Catalunya que sols té fé ab ella mateixa y las cosas las fá de voluntat propia, no ha olvidat al escriptor insigne que ab sa pluma prodigiosa possá al descubiert lo modo de sé de las rassas castellana y catalana, haventli dedicat la Ilustració Catalana un número extraordinari que va quedar agotat deseguida de publicat y altres periodics revistas y societats l' hi han ja rendit homenatge unas y espréparan altres pera ferlo. No-saltres pensem dedicarli com deixem dit un número extraordinari el dia 25 y el Centre celebrará una Vetllada el dia 26 pera quins actes demanem la cooperació de tots los nostres amics.

LA VEU DE LA COMARCA es ven aquí Tortosa en la Literaria y á Tarragona en el kiosco de Joseph Aimat en la Rambla de San Joan.

Tortosa. Imp. FOQUET, P. Hospital. 5.

— 160 —

Cap. XXII. De la descripción del Principado de Cataluña.

547 140

Cap. XXIII. En el cual se describen los santos naturales de Cataluña.

555 145

Cap. XXIV. De las ermitas que Cataluña tiene dedicadas á la Virgen Santíssima, y madre de Dios, con diversas invocaciones.

557 147

Cap. XXV. Donde se muestra la fidelidad de los Catalanes para con sus Reyes.

561 150

Laus Deo, et Beatae Virginis Mariae

562 151

563 152

564 153

565 154

566 155

567 156

568 157

569 158

570 159

571 160

572 161

573 162

574 163

575 164

576 165

577 166

578 167

579 168

580 169

581 170

582 171

583 172

584 173

585 174

586 175

587 176

588 177

589 178

590 179

591 180

592 181

593 182

594 183

595 184

596 185

597 186

598 187

599 188

600 189

601 190

602 191

603 192

604 193

605 194

606 195

607 196

608 197

609 198

610 199

611 200

612 201

613 202

614 203

615 204

616 205

617 206

618 207

619 208

620 209

621 210

622 211

623 212

624 213

625 214

626 215

627 216

628 217

629 218

630 219

631 220

632 221

633 222

634 223

635 224

636 225

637 226

638 227

639 228

640 229

641 230

642 231

643 232

644 233

645 234

646 235

647 236

648 237

649 238

650 239

651 240

652 241

653 242

654 243

655 244

656 245

657 246

658 247

659 248

660

ILLUSTRACIÓ CATALANA

Regala una edició monumental
ilustrada per Xiró
del poema de Mossen Verdaguer
“L' ATLANTIDA”

Surt cada diumenge-Un any Ptes. 30-Mitx any Ptes. 15'50-Tres mesos Ptes. 8-Mallorca, 287-BARCELONA

LA PRÉSERVATRICE

La mes antigua e les companyies franceses contra ls accidents Autorizada por R. O. de 15 de Abril 1901, de conformitat ab la lley de 30 de Jener de 1900, referent als accidents del treball.

DOMICILI SOCIAL

En son hotel, 18, Rue de Lòndres, PARIS

CAPITAL SOCIAL

CINQ MILLONS DE FRANCS

Seguros individuales, colectius, de carros coxes, caballerías y accidents de tercer a primes reduïdes.

Agent general en Tortosa—Tarragona—Reus, y sas respectives comarcas:

CASTÓN DELAMOTTE

Carrer del Parc n.º 2 primer, 1.

Moreso

GRAN BOTIGA DE CALSAT

DE TOTES CLASSES

Sabates y botines d' ivern.

Confecció esmerada pera ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.

PREU EIXOS VENTES AL CONTAT.

Plaça de la Seu y Arc del Ruméu

TORTOSA

Joseph M. Cartes Mur

Metje-cirurgia homeopata del Hospital Homeopata de Barcelona.

Palissa de la Constitució 7-1.º (cantonada de la travesia del Angel) TORTOSA.

L' Administració de la Veu de la Comarca facilitarà Catatismes de la Doctrina Cristiana compostos per lo P. FR Pere Vi es (traduits de la llengua castellana á la catalana pera major profit de las ánimes del Bisbat de Tortosa l' any 1817 per ordre del Illustrissim Senyor Bisbe D. Manuel Ros de Medrano) al preu de 2 pessetas lo cent el text y 5 pessetas ab la explicació.

Igualment se facilitaran noticies de tot quant s'ha publicat y vā publicantse en llengua catalana en prticular las obras de quinas se'n ha ocupat la Veu en sas columnas.

FILS DE JOSEPH TEIXIDOR

ARTICLES DE

DIBUIX, PINTURA Y FOTOGRAFIA

del carrer del Regomir, 3, Barcelona

han trasladat son establiment al

CARRER FONTANELLA, 10

(PROP LA PLASSA DE CATALUNYA).—BARCELONA

DISPONIBLE

— 159 —
Cap. VI. Como el Conde don Ramón puso Obispo en Tortosa.

403 46

Cap. VII. Trata del tiempo en que fué dada la santa Cinta.

408 50

Cap. VIII. De los fundamentos que tiene la Catedral de Tortosa, para tener por verdadero lo que siempre se ha creydo de la santa Cinta.

416 55

Cap. VIII. Declarase que cosa es tradición.

425 61

Cap. X. Cuales han de ser las tradiciones para admitillas.

434 67

Cap. XI. En el cual se enseña de que manera se han de examinar las tradiciones.

438 70

Cap. XII. En el cual se pone el Oficio de la santa Cinta.

453 79

Cap. XIII. De la concesión de la santa Cinta.

470 90

Cap. XIV. En el cual se pondrá la merced que la madre de Dios ha hecho á la Catedral, y Ciudad de Tortosa.

481 97

Cap. XV. De la devoción que muestra tener Tortosa á la madre de Dios.

490 103

Cap. XVI. Muestra que cosa es milagro, y comienza á referir los que la Virgen ha hecho por su preciosa Cinta.

494 106

Cap. XVII. Del milagro grandioso hecho por intercessión de la madre de Dios en unos cautivos del Cabildo de Tortosa.

516 119

Cap. XVIII. Donde se dá cuenta como se fundó la Cofradía de la santa Cinta.

521 122

Cap. XVIII. Donde se dá razón de las cosas de la Cofradía, y grandiosidad della.

525 125

Cap. XX. Describase el Retablo de nuestra Señora de la Cinta, y dase razón della y de la sepultura del Illustríssimo Obispo don Luys de Tena.

531 129

Cap. XXI. Como la Cofradía de la santa Cinta fué aprobada, y confirmada por Paulo V. Pontifice Sumo, y de las Indulgencias, que á los Cofrades concedió.

537 134

Tortosa, y por consejo de las mujeres fué librada.

209 150

Cap. XXVII. Como el Conde dió grandes privilegios á Tortosa, dichos los costums.

218 156

Cap. XXVIII. Como se juntó Aragón con Cataluña

223 159

Cap. XXVIII. Del Marquesado de Tortosa

230 164

Cap. XXX. De como se enagenó Tortosa de la Corona Real.

236 168

Cap. XXXI. De como el Infante fué herido, y perdió en la guerra de Epila.

243 173

Cap. XXXII. De la muerte del Infante don Fernando.

253 179

Cap. XXXIII. De los servicios que ha hecho la Ciudad de Tortosa á sus Reyes y señores.

266 187

Cap. XXXIV. Prosiguense los servicios que ha hecho Tortosa á sus Reyes y señores.

279 195

Cap. XXXV. De la fábrica de las Torres del Angel, y de los Alfaques.

283 198

Cap. XXXVI. Del Maestro de Campo Iman de Alana.

297 206

Cap. XXXVII. De otras personas insignes en armas y letras.

318 219

Cap. XXXVIII. Como el obispo de Tortosa ayudó á la conquista de Valencia

326 224

TABLA DE LOS CAPITULOS DEL SEGUNDO LIBRO

Cap. I. De la antigua Christiandad de Tortosa y venida de San Pablo á España	334	3
Cap. II. De como San Pablo vino á Tortosa y dejó á San Rufo, por su Obispo.	340	7
Cap. III. En el cual se pone la vida del glorioso San Rufo primer Obispo de Tortosa.	345	11
Cap. III. En que se describen los Obispos de Tortosa.	354	17
Cap. V. De las personas Eclesiásticas, señaladas en Dignidades.	392	39